

JONO RUŠKAUS POKALBIS SU VAIKŲ GLOBĖJA ŽIBUTE GVERGŽDIENE

Prašom prisistatyti.

Gyvenu Telšiuose, susilaukiau ir kartu su vyru užauginome tris savo vaikus, kartu su jais užaugo globojama mergaitė. Dabar mūsų šeimoje gyvena keturi vaikai iš Telšių vaikų globos namų.

Kaip vaikai pateko pas Jus?

Visą laiką man rūpėjo ir skaudėjo širdį dėl vaikų, kuriems likimas lėmė gyventi be tėvų. Sutikau tokių vaikų dirbdama mokykloje, susirgus mano dukrai, susipažinau su keletu vaikų iš globos namų vaikų ligoninėje. Skaudu ir žiauru buvo matyti, kaip tie vaikai glaudžiasi prie kiekvienos sutiktos moters su didele viltimi ir klausimu akyse – gal paglostys, gal paguos, gal pamils? Taip ir kilo mintis priimti į savo šeimą mergaitę. Tai buvo prieš penkiolika metų. Pamatėme, kad vaikas užaugo kitoks negu kiti jos broliai ir sesė, kurie liko vaikų namuose. Kol turime jėgų ir sveikatos, pasistengsime padėti užaugti ir mūsų mažiesiems.

Kodėl vaikams geriau šeimoje, negu vaikų globos namuose?

Į vaikų globos namus patenka vaikai, kurie patyrė smurtą, nepriežiūrą, išnaudojimą – viską, kas gali būti blogiausia. Vienu žodžiu – sužalotos sielos. Jie jaučiasi nuskriausti, nereikalingi, pikti. Ir iš tokios namų aplinkos patenka ten, kur tokių pat sužalotų 50 ar daugiau... Prasideda gyvenimas kitoks: jie viskuo aprūpinti, jiems gaminamas maistas, perkami rūbai, tvarkomi kambariai ir kiemas. Jie turi begalę laisvo laiko: valandų valandas sėdi prie kompiuterio, žiūri televizorių, nusibodus

eina „pabendrauti“ vieni su kitais. Ir rodo viską, ką matė savo šeimose. Tyčiojasi, mušasi, eina po svetimus kiemus ir parduotuves (be pinigų). Nesakau, kad auklėtojos nedirba. Jos dirba, stengiasi, bet ką gali viena moteris padaryti su dešimčia „sunkių“ vaikų?

Nebežinau, ar kam nors dar neaišku, ką vaikas gauna šeimoje? Viską – meilę, rūpestį, priežiūrą, savivertę, vertybes, reikalingas žmogui. O svarbiausiai – ŠEIMOS MODELĮ. Pamato, kad šeima – visų bendras darbas, planavimas, meilė, pagarba, bendravimas. Mūsų vaikai, nors ir nėra dideli „moksliukai“, niekada nekalba apie tai, kokias jie pašalpas gaus, nes jie tokių kalbų negirdi. Jie svajoja, kuo bus užaugę, kur dirbs, kaip gyvens... Juk vaikai – mūsų ateitis. Jie turės gyventi, dirbti, pagaliau stengtis, kad liktų Lietuva. O pas mus tiek daug metų dirbama ne taip.

Kodėl valstybei geriau, kai vaikai šeimose, o ne globos namuose?

Be to, ką pasakiau anksčiau, noriu pakalbėti ir apie ekonominę globos pusę. Nuėjau pas Telšių soc. rūpybos skyriaus vedėją ir paklausiau: ar kas nors mūsų šalyje moka skaičiuoti? Vaiko išlaikymas vaikų globos namuose kainuoja apie tūkstantį eurų. Keturi vaikai – keturi tūkstančiai eurų. Globėjui, kuris priima į šeimą 4 vaikus, mokėkite už darbą (kiaurą parą, be atostogų, poilsio dienų ir t. t.) po 250 eurų už darbą su vienu vaiku, taip pat pridėkite kiekvienam vaikui po 150 eurų. Iš viso sumokate 1 600 eurų, 2 400 eurų sutaupote. Pasiūlėme miesto valdžiai, politikams, jie tą sprendimą priėmė. Ir štai mes jau turime rezultatus! Aš išėjau iš darbo, dirbu su 4 vaikais nuo lapkričio mėnesio. Iki metų galo pas mus susikūrė dar dvi šeimos, dabar ruošiasi dar trys šeimos. Per pusę metų iš globos namų į šeimas išeina 24 vaikai. Štai ir aišku, kaip reikia pertvarkyti globos namus. Ne butus ar namus pirkti, daryti dideles investicijas, o pagaliau pradėti daryti viską, kad vaikai gyventų šeimose. Kartais apie globėjus sako, kad jie ima vaikus dėl pinigų. Nežinau, gal ir būna taip, bet, dažniausiai globėjais tampa tie, kurie neturi maišo pinigų... Kiekvienas vaikas – didelės išlaidos, todėl ir reikia tos paramos. O meilės, atsakomybės, savo laisvalaikio, sveikatos globėjai neparduoda... Jei be tėvų globos likę vaikai gyvens globėjų šeimose, ateityje ir patys kurs šeimas, gyvens, dirbs taip, kaip matė savo naujose šeimose.

Kokia valstybės politika ir pagalba reikalinga, kad Lietuvoje globa šeimose, o ne globos namuose taptų norma, o ne išimtis?

Su valstybės politika viskas aišku. Visiems, kas dirba vaikų globos klausimais reikia didelėmis raidėmis užsirašyti: VAIKAS TURI GYVENTI ŠEIMOJE. Ir dirbti viską ta kryptimi: šviesti visuomenę, skleisti gerą patirtį, ieškoti, ruošti globėjus, prižiūrėti globos kokybę, kalbėtis su globėjais apie viską (finansus, reikalingą pagalbą, išskylančias problemas). Globos sistemos pertvarkos nepadarys jokie valdininkai, sėdintys valdžios viršūnėje ir žiūrintys į popierius. Tik ramiai, blaiviai mąstydami, pasitardami su žmonėmis, dirbančiais tą darbą, ir galvodami apie vaikų ateitį, padarysime tikrą pertvarką.

Ką Jums reiškia būti globėja?

Aš manau, kad neįgalūs žmonės ir tėvų palikti vaikai – mūsų sąžinės išbandymas. Kai žmogus esi sąžiningas, negali gyventi nieko aplink nematydamas. Aš matau vaikus, todėl negaliu būti abejinga, todėl ir auginu vaikus. Matau, kaip tie baugštūs, pikti, nepasitikintys, nedrąsūs vaikeliai kasdien tvirtėja, laisvėja, vis dažniau juokiasi, stengiasi mokytis, būti reikalingi ir svarbūs. Tai ir yra mano gyvenimo prasmė – aš jiems reikalinga.

Prieš keletą dienų buvo Motinos diena. Mane pasveikino aštuoni mano vaikai!

Ačiū.